

og Haand i Haand dermed er gaaet en Frygt for, at Kommunerne ved Lovforſlagets Gennemførelſe vilde kunne komme til at paadrage ſig Byrder, hvis Størrelſe man ikke vilde kunne overſe. Det er ſaaledes klart, at Divergenspunkterne i denne Sag ikke ſaaledes lade ſig beſtemt paaviſe, at vi kunne ſige: Naar vi kunde blive enige om de og de Punkter, ſaa kunde vi ſaa en Skolelov. Derfor vil jeg ikke tilbageholde den Bemærkning, at Anviſningen paa, at det jo nok til næſte Aar vil kunne lykkes os at komme til et Reſultat i denne Sag, turde være noget betænkelig. De Herrer maa ikke tro, at Regeringen ikke har følt Ansvaret ved, at den har rejſt hele denne Sag. En Sag, der angaar ſaa mange perſonlige Interesſer ſom denne, kan ved at blive rejſt ikke undlade at bidrage til at vække ſtore Skuffeſer, hvis den ikke gennemføres. Dette er et Anſvar, ſom Regeringen har paataget ſig, og naar det alſaa nu viſer ſig, at Lovforſlaget brifter, ſaa bærer Regeringen ſin Del af Ansvaret, naar den har gjort Regning paa, at man i Rigsdagen vilde viſe den Reſignation, ſom var nødvendig for Sagens Gennemførelſe. Jeg tror derfor, at hvis Sagen ſkal bringes frem igen, maa der viſe ſig beſtemte Tegntil, at de Hovedpunkter, om hvilke Uenigheden har viſt ſig, ville kunne overvindes. Naar der viſer ſig Tegntil i den Henſeende, vil Regeringen ganſte ſikkert ogſaa være villig til at bringe Sagen frem igen, og det kan ingen tvivle om, at Regeringen i ſaa Henſeende vil have ſin Opmærksomhed meget ſterkt vaagen. Jeg ſkal ſlutte med at gentage min Beſlagelſe over, at vi ſaaledes ſtaa over for et negativt Reſultat i denne Sag. Jeg kan ikke andet end anbefale Mindretallets Forſlag til Vedtagelſe, idet det vil bringe Loven i en Skikkelse, ſom Regeringen efter Omſtændighederne vilde kunne acceptere, da man derved vilde komme til et virkelig Fremſkridt for Folketolen; et Fremſkridt, ſom kunde ſtaa for maatte lang Tid.

W. Klauſen: Jeg vil blot gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem fra Fredensborg (F. Hage). Den uparlamentariſte Udtalelſe, han fremkom med, ſkal jeg ikke opholde mig ved, den har den højt ærede Formand jo allerede paatalt, og man er jo for øvrigt ikke ſaa uvant med at høre den Slags Ytringer fremkomme fra den Side. Det ærede Medlem mente, at en af Grundene til, at Skoleloven ikke blev gennemført, var det økonomiſte Tryk. Saa vidt mig bekendt, forholder dette ſig ikke rigtigt; det er ikke finansielle Vanſeligheder, der have vækket dette Skolelovforſlag. Hver-

ken fra Statsmagtens Side eller fra anden Side er der blevet noget ſaadant fremſat, og jeg tror ogſaa, at man vil indrømme, at de Krav, der ſtilles til Statskaffen gennem dette Lovforſlag, ikke ere ſtørre, end at de godt kunne bæres. Dette er ikke Grunden, hvorfor Skoleloven er ſtrandet. Og det er heller ikke mig bekendt, at der ude i Kommunerne er blevet fremſat Dufte om at blive fri for denne Skolelov, fordi de ikke kunne bære de Byrder, der vilde følge af den. Det er bitterligt, og det maa det ærede Medlem fra Fredensborg jo ogſaa vide, at mange Kommuner allerede frivilligt have paataget ſig at bære de Udgifter, de vilde have ſaaet iſølge denne Lov. Det synes jeg dog taler for, at Kommunerne ikke ere hange for at bringe Ofre, naar de derved kunne ſaa deres Skolevæſen forbedret. Dernæſt mente det ærede Medlem, at en af Grundene og maatte en meget væſentlig Grund til, at Skoleloven var ſtrandet, var de Udtalelſer, der fremkom fra det ærede Medlem fra Middelfart (Lohmann). Jeg hørte ganſte viſt diſe Udtalelſer og blev forbavsjet over dem, men jeg har aldrig tillagt dem ſaa ſtor Vægt, at jeg kan tro, at de ſulde have været i Stand til at vælte Skoleloven. Jeg tror heller ikke, at den Bevægelse, det ærede Medlem fra Middelfart tilhører, alſaa hele Friſtkoleretningen, er ſaa ſtærk i vort Land, at den har været i Stand til at ſtaa Skoleloven i Stykker. Nej, naar vi ville ſe paa Tingene, ſom de virkelig ere, og ſom vi ogſaa godt alle ſammen vide, er det langt ſtærkere Kræfter, der ſtaa bagved. Og jeg tror ogſaa at turde ſige, at hvis man vil finde hen til det Sted, hvor Skylden ligger, kommer man til at gaa hen til det Sted, jeg nævnede før.

F. Hage: Jeg har ſelvfølgelig ikke ſagt, at det ærede Medlem fra Middelfart (Lohmann) har valet denne Stemning, jeg har kun ſagt, at han har gjort ſig til Tolk for en Stemning, ſom enhver, der kender det mindſte til Stemningen omkring paa Landet, ved, eksisterer. At det ærede Medlem ikke vidſte det, forbavsede mig i høj Grad, thi naar man giver ſig ſaa meget af med Politik, ſom han gør, kunde man genevilde ſigt, men det ligger viſtnok i, at det ærede Medlem ikke snifter at ſe andet, end hvad han vil ſe. Der er ingen Tvivl om, at Skoleloven, da den blev forelagt, vakte ſtore Betænkeligheder rundt omkring, og at kun den Bligtfølelſe, ſom Medlemmerne her havde lige over for dette Spørgsmaal, bevirkede, at mange af dem overhovedet ønskede at fremme den, thi havde man ſtrafsfullet rette ſig efter Stemningen, ſom den var og